

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învolală

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Tu ești Petru . . .

(+) Sf. Părinte e cel mai popular muritor al globului. Respectat și iubit de sutele de milioane ale dreptmăritorilor ce ascultă de cuvântul său, e perhorecat și urgent, conștient ori inconștient, de cei ce, dintr'un motiv sau altul, nu privesc adevărul evanghelic integral în față, și cu atât mai puțin îl înțeleg și voiesc să-l îmbrățișeze.

Adânc străbătuți de fiorul sacru al Sânpe-trului, gândul nostru zboară în chip firesc la ctitoria romană a pescarului din Galilea. Ce figuri ilustre prin sfințenie și știință n'au împodobit scaunul lui Chișal! Din două sute șasezeci și șase, câți s'au perindat pe el până acum, abia de vor fi șase cari să se fi dovedit nevrednici a-i urca treptele. Incolo, cu toții: lumina vie în biserică Domnului, și pilde de jertfă, lăpădare de sine, trezvie și energie întru apărarea dreptului și răspândirea binelui. Douăzeci și nouă de papi mor moarte de mucenici; șaptezeci și nouă s'au învrednicit de gloriola sfințeniei; patru lucesc în numărul fericiților. Și câți nu îndură temniță, surghiun, bătaie și fel de fel de ocări pentru adevărul lui Hristos! Ceeace nu-i împiedecă să ajute cu obolul lor, după puteri și peste puteri, în răstimpuri de pace și în vremuri de răzmiriță, săraci și nevoiași din apropiere și depărtare, cunoscuți și necunoscuți, mărturisind crezul Romei ori străini, și chiar potrivnici lui. Sf. Sotir trimite milostenii bogate în Corint, sf. Ștefan în Arabia și Siria, sf. Dionisie în Cesarea Capadochiei, Inocențiu XII în Etiopia și China, Benedict XV în Turcia, Piu XI în Rusia. Și ce n'au făcut Papii pentru vestirea cuvântului mântuirii la cei ce zac în întunec și în umbra morții sufletești? Istoria misiunilor catolice e cel mai mișcător capitol de istorie universală. În același timp ce lupă titanică au purtat cu rădăcirile ce și-au ridicat capul, acasă, rând pe rând! Ajunge să încreștăm din trîmbițul lor pomelnic: aberația ebionită, gnosticismul, docetismul, montanismul, arianismul, macedonianismul, nestorianismul, monofisitismul, monoteletismul, pelagianismul, iconoclasmul, adopțianismul, și atâtea alte vișore năpraznice stărnite de albigenzi și waldenzi, beguarzi și beguine, fraticelli și flagelanți, precum și de figuri de tristă pomenire ca Berengariu, Kerularie, Wiclef, Hus, Luther, du Bay, Janseniu și alții, al căror număr e leghion, până la protagoniștii ereziilor moderne: a panteismului, naturalismului, indiferentismului, raționalismului, socialismului, comunismului, liberalismului teologic, americanismului, francmasoneriei și modernismului lovit mortal de Piu X?

Exhaustante preocupări, și strivitoare greutăți. Ostenelele apostolice întru a câștiga suflete pentru Hristos, și răsboirea neîntreruptă cu sămănătorii de zizanie și otrăvitorii de conștiințe n'au abătut însă atenția Papiilor dela alte mari îndatoriri ale lor: împăciuirea împăraților și a împărățiilor învrăjbite, ocrotirea științelor și artelor, propășirea economică-legislativă a țărilor creștine, și zdrobirea jugului păgân. Tot tărîmuri, pe cari istoria nepărtinitoare recunoaște cu admirație că Sf. Scaun se poate mândri cu prestații ca și cari nu poate arăta nici o altă putere sub soare. — Noi, cari știm cât ne-au ajutat Papii și pe noi Români în cursul vremilor, înainte și după 1700, și cari ne tragem seama ce înseamnă Sf. Scaun în concertul valorilor morale chiar și în lumea materialistă de azi, nu putem decât să mulțumim Proniei cerești că ne-a ajutat să avem razim în stâncă ce singură are fâgăduința că nici porțile iadului nu o vor învinge.

Cântec vechiu

Anuala tânguire dominantă asupra bugetului — Nimic nou pe frontul cifrelor ortodoxe — Incăpăținări păgubitoare

(*) Vremile se strică mereu. Tradițiile slăbesc din zi în zi. Un val de melancolie te cuprinde când le vezi sbătându-se pentru tot mai desperat și cu tot mai puțină vlagă, ca un opalț din care s'a isprăvit uleiul.

Iacă, de-o pildă, între bucuriile iernii nu ne-a lipsit până acum nici odată prohodul ortodox al bugetului. Aprindea penele la discuție și arunca în aerul înghețat baloane de cifre foc bengal. Era emoționant și distractiv. — Acum, a trecut iarna și spectacolul oriental nu s'a văzut. A trecut și primăvara în așteptări zadarnice. Am fi, vorba vine, în interiorul verii. Nimic. Am oftat și ne-am resemnat.

Când colo ce să vezi? Nr. 49—50 al „Telegrafului“ ne aduce surpriza la care renunțasem. Pe aproape 5 pagini se desfășoară, maiestooasă și învălmășită, proza contabilicească politică cu care, an de an, pâr. V. Nistor are datoria profesională de a salva, încă odată și iar odată, ortodoxia dominantă. De ce așa târziu? Fiindcă până acum a ținut și iarna. Este, deci, încă în termen. De altfel și bugetul s'a făcut mai târziu decât altă dată. Intârzierea spectacolului este perfect justificată

În schimb, suntem compensați altfel. Retrăim, concentrat, jalea și durerea alor mulți ani deodată (Pâr. Nistor ține în acest chip, să-și facă de prisos nemuritoarele strădanii de cifre din trecut.) „Vom arăta pe scurt — așa anunță autorul după trei coloane de chinuri introducătoare, începutul durerilor — nedreptățile de 3 ani încoace față de biserică ortodoxă și favoritismul față de celelalte și în special față de cel unit și rom.-catolic“. Apoi urmează marea defilare de carnaval, începând cu anul 1929. Desiluziei licoane vechi, cu fața ștearsă se târâie cu greu dealungul coloanelor fără sfârșit ale răbdătorului „Telegraf“, în cadența aceluiaș bocet monoton din trecut. Funcționarul consistorului din Blaj, episcopia Maramureșului, curbele speciale aplicate preoților, dreptul academiei de teologie Blaj de a da licență, cei 2054 cântăreți ortodocși scoși din buget, protopopii uniți și servitorii dela institutele teologice, parohiile cu puțin credincioși, averile bisericii unite, și nu cumva să-i uităm, canonicii, cari sunt tot așa de mulți și, din păcate, tot necăsătoriți ca și în trecut. Intre ele, fără rând și fără treabă, coloane de cifre cunoscute, cu numărul sufletelor, apoi calcule precise cât are și cât n'ar trebui să albă, după a sa dorință pravoslavnică, Biserica unită, și cât ar trebui să se dea în proporție orientală celei dominante. Pe toată linia și consecvent: prigonire și favoritism. Cărmuirea național-țărănistă a tăiat mereu dela ortodocși, le-a pus curbe tot mai mari, și a dat necontentit celei unite. Culmea s'a atins de sigur, în anul acesta,

când dela ortodocși s'au redus 43 milioane, pe când uniților li-s'au dat 20 milioane în plus. — Și toate aceste nelegiuiri le-au făcut conducătorii partidului național-țărănesc, cari urăsc Biserica și voiesc cu orice pret să distrugă ortodoxia!

Veți crede, poate, că exagerăm prezentând în felul acesta linia de argumentare sibiană. Vă înșelați. În original ea este mult mai isbitor reliefată. Merge așa de repede confratele, încât printr'o voită învălmășire a chestiunilor, cearcă să lase impresia, că clerul unit n'a avut de suferit nimic, dar absolut nimic prin reducerile bugetare. Curbele speciale cari au scăzut până la batjocură salariile preoțești, au fost apanajul ortodocșilor. La fel neluarea în buget a parohiilor vacante și neplata salariilor timp de 8 luni sub guvernul Iorga. Este atât de avântat în acest drum, încât și pe subsecretarii de stat ar vrea să-i facă.. funcționarii catolicii Scrie doar din cuvânt în cuvânt: „Și dacă e vorba să se facă economii bugetare, atunci să se înceapă cu reducerea subsecretarilor de stat, a sinecuriștilor și a altor cheltuieli de prisos. Căci din bugetul redus al țărilor nu e îngăduit să se întrefină luxul episcopal și de preoți al catolicilor și al unguirilor“. — E singura notă nouă în tot spectacolul. Cetitorii vor fi recunoscători pentru ea. Fiindcă are haz.

Incolo, întreg articolul nu obligă la nici un răspuns. Nici în text, nici în melodie bocetului nu-l nou, ci arhicunoscut.

Interesant este însă, că la tot acest cârnaț de tânguiri fără fir, autorul pune concluziuni pe cari le iscălim pe deantregul. Și anume: „Revendicările Bisericii ortodoxe sunt: 1. Ștergerea celor 2 curbe speciale; 2. Menținerea tuturor posturilor avute în bugetul pe 1930..; 3. Salarizarea preoților la fel cu a celorlalți slujbași, conform cvificației lor. Nu mai trebuie să pomenim, că aceste „revendicări ortodoxe“ noi le-am formulat mai întâi și le-am susținut mai stăruitor decât dânsii. — Iscălim însă și pe cea de a 4-a, și ultima: „Aplicarea proporționalității la repartizarea ajutorului de stat pentru culte, avându-se în vedere numărul sufletelor, averea ce o posed și nevoile reale, conform art. 31 din Legea Cultelor“. — Cu condițiunea, de sigur, să se țină seamă de toate aceste trei criterii, nu numai de cel dintâi, cum a stăruit mereu până acum ortodoxia și cum face, din nenorocire, și pâr. Nistor în lungul său articol.

Un lucru însă să nu se uite. L-am mai spus și trebuie să-l repetăm: nu se va ajunge la realizarea acestor juste desiderate, câtă vreme ortodoxia va bătători drumul negativist de până acum. Momia persecuțiunii, de care

suferă, și pe care o cântă la toate răspântiile, nu mai prinde. Toate manevrele unito-fobe au dat greș. Din ele ne-am ales, toate cultele, cu starea mizerabilă în care ne găsim. — Dacă vrea biruința dreptății, biserica ortodoxă să-și revizuiască metodele și gândurile. Să facă pace. Cu puteri unite dusă lupta pentru dreptatea clerului, va aduce biruință. Altfel nu. Și răspunderea nu este a noastră!

Păstorul în mijlocul turmei. Reținut mai urmă la centru de felurite și grele griji eparhiale, *Preasf. Iuliu al Clujului*, începând cu 24 Iunie c., a plecat din nou să-și cerceteze fiii sufletești la ei acasă, în vizitații canonice.

Începutul l-a făcut cu parohiile *Bogdana-Răstolț*, în ziua Nașterii sf. Ion Botezătorul. Programul acestei serii de vizitații, ce se va încheia în 9 Iulie c., prevede încă următoarele puncte de popas: Iunie 25: Bucium-Sângeorzul de Meseș; 26: Agra-Răstolțul deșert; 27: Bozna-Giumărna; 28: Sănmihalul Almașului-Hida; 29: Chendrea-Trestia; 30: Chechș Gălgău; 1 Iulie: Tihău-Var; 2: Gârboiu-Popeteleac; 3: Călacea-Cernuc; 4: Căprioara-Recea Cristur; 5: Pânticeu-Cătălina; 6: Sărata-Voivodeni; 7: Strâmba-Mănăstirea Strâmba; 8: Ugruș; 9: *Așchleul mare*, unde se va termina actualul itinerariu pastoral-arhieresc, de care, nu încapă îndoielă, e legată o bogată revărsare de haruri cerești.

Cerem și noi, cu toată smerenia și încrederea, ca mila Domnului să urmeze pe înaltul ierarh și în această cale a Sa!

Măsuri împotriva „calendaristilor“. Ortodoxiei de dincolo îi fac zile fripte partizanii calendarului după stilul vechiu. Năcazul e cu atât mai mare și mai semnificativ, cu cât agitatorii pe această temă se recrutează, în primul rând, dintre călugări.

Sf. Sinod, sesizat de proporțiile și primejdia ce prezintă această agitație cu colorit religios-bisericesc, a chibzuit că cel mai eficace mijloc de stăvillire a răului din chestie este: intervenția energetică a puterilor de stat.

Chibzuit, hotărât și îndeplinit: a înaintat Ministerul Instrucțiunii o adresă în cauză.

Măsurile preconizate de Sf. Sinod sunt, pe cât de limpez, pe atât de categorice; 1. Să fie arestați călugării propagandiști pentru stilul vechiu, destul de numeroși, mai cu seamă în Moldova și Basarabia. 2. Călugării vagonbonzi să fie trimiși la urma lor, adică la mănăstirile de care depind. 3. Intrucât s'a constatat că sunt și unii dintre jandarmi partizani ai vechiului calendar, aceștia să fie îndepărtați din serviciu. 4. În sfârșit sf. Sinod propune ca să se ia măsuri pentru confiscarea corespondenței trimisă la noi de către călugării din Muntele Athos, corespondență în care se fac îndemnuri de revenire la vechiul calendar, și se întreține o atmosferă de agitațiuni pe această chestiune.

În felul acesta să speră să se pună capăt unei propagande subversive, în fața căreia forțele morale proprii ortodoxiei s'au dovedit neîndestulătoare.

Congres, cum puține se țin

— Notițe informative —

Secretariatul general 38, Boulevard du Jardin Botanique, Bruxelles. Al II-lea congres internațional al învățământului secundar catolic în Haga dela 31 Iulie până la 5 August 1933, sub înaltul patronaj al Excelențelor Lor, Prea Sfințitul Episcop al Holandei.

Programul congresului: *Duminică*, 30 Iulie, seara: Sosirea congresiștilor; li-se va oferi un ceai la ora 8,30 în Liceul catolic, 33 Lyceumplein.

Luni, 31 Iulie, la ora 9, Liturghie și „Venitor creator“ în capela liceului. La ora 9,30: deschiderea adunării generale: 1. Discurs de deschidere de deschidere de E. S. Mgr. Aengenent, episcop de Haarlem; 2. Urări de bun sosire de Ir. W. Ion-Kergouw, președintele instit. „Sint-Bonaventura“ și al comitetului local din Haga; 3. Alocuția P. T. Corcoran, D. Litt.,

profesor la universitatea națională a Irlandei din Dublin, președintele congresului; 4. Conferința d-lui H. Goffinet, avocat al Curții de Apel din Bruxelles: „Măreția și înfățetatea operei învățământului creștin“. La ora 12, P. Dr. I. Schoeteler S. I. referentul organizației centrale a învățământului catolic din Germania, Düsseldorf: „Situația pedagogică internațională dela 1919 până astăzi“. La ora 13: Lunch la liceu. La ora 14, 30 Vizitarea orașului; Palatul Păcii; Mauritshuis (pinacoteca); Scheveningue. La ora 20,15: Concert la „Kurhaus“ Scheveningue.

Marti, 1 August, la ora 9: Raportul doctorului M. Casotti, profesor la universitatea catolică din Milano: „Principalele curente ale Pedagogiei moderne și filozofia catolică“. Discuția rapoartelor, prezentate de Dr. Schrooteler și Dr. Casotti. La ora 11—13,30: Probleme pedagogice de interes general în diferite țări, în clipa de față: Germania: Dr. Henn; Austria: P. A. Boegle (Viena); Spania: P. Enrique Herrera; Franța: G. Berthier, directorul revistei „L'éducation“; Holanda: C. van den Broech, membru al comitetului central; Irlanda: R. I. Mcquaid; Italia: P. M. Barbera S. J. redactor redactor la „Civilta cattolica“; Luxemburg: Dr. P. Frieden, directorul Bibliotecii naționale din Luxemburg; Pedagogia sovietică de E. Devand, prof. la univ. Fribourg, Elveția. La ora 15, vizitarea postului Rotterdam.

Miercuri, 2 August, la ora 9: Adunare generală: Conferința d-lui E. Devand, prof. univ. Fribourg: „Principiile și realizările Școlii numite Nouă sau Activă“. La ora 10, adunarea secțiilor. A. Liceul clasic. Președinte: Canonul Beaussart, vicar general din Paris. 1. Raport al canonicului P. Halfants, profesor la facultatea de filozofie și litere a institutului Saint Louis din Bruxelles: „Umanitățile greco-latine în societatea modernă“. 2. Raportul P. F. Charmot S. J.: „Concluziile unei anchete asupra umanităților greco-latine“. B. Liceul modern (real): Președinte: Dr. Schuemmer, directorul gimnaziului real al orașului Bonn:

Foia „Unirii“

Dogme și Cult

— Răspuns la o întămpinare sibiană —

(2) de **Pr. Octavian Popa**

Tot la primatul s. Petru. Repet: pe mine nu mă înspăimântă mulțimea citatelor aruncate clăie peste grămadă de cucernicul diacon sibian, ci mă înspăimântă încercarea de a da acelora alt înțeles decât cel voit de scriitorii sfinți; iar smulgerea unor cuvinte din text ca să dea înțelesul voit de Cucernicia Sa, mă revoltă. — Referitor la deosebirea ce o face inograful în elogierea lui Petru și a lui Pavel mai notez lauda: »O Petre piatră și temelie, și Pavel vasul alegerii...« Unde e limpede că se face aluzie la Mt. 16: 17—19 (Tu ești Petru (Chifa=Peatră) și pe această peatră...) și Fapte 9:15 (.. vas ales îmi este acesta mie).

b) Despre s. Iacob se spune, că a fost »domn peste tot pământul« și a fost numărat cu ceata celor mai mari. Dar din acestea nu se poate trage nici o concluzie în favorul egalității s. Iacob cu s. Petru, cum ar vrea C. diacon Popoviciu. »Cu ceata celor mai mari împreună arătându-te«, nu vrea să arate altceva decât: că s. Iacob a fost în numărul celor doisprezece apostoli. Să vedem însă, în ce înțeles a fost s. Iacob »domn pământului«. Să auzim în întrebime pe autorul sfânt: »Domn ai fost peste tot pământul, slăvit, precum de tine este scris, ucenic fiind celui ce a făcut toate și pentru răvna-

ta cea prea călduroasă, dela cei fărădelege ucidere cu sabia ai răbdat, prea înțelepte. Din cinstită împreunarea celor doisprezece împreună ucenici tu întâi fiind omorât, fericite«.

Cine nu vede, că »domn pământului, precum de tine este scris«, e o aluzie la Marcu 10: 35—45, Mt. 20, 20—28 și »tu întâi fiind omorât«, la Fapte 12. 2. — Aceasta se vede și din cuvintele: »Slavă pe pământ cerșind dela Hristos ca dela un împărat pământesc, ca să-și dea fie, ai dobândit împărăția nu cea de jos și stricăcioasă, fericite Iacove, ci cea nestricăcioasă, carea prin patimă o ai luat«. — Așadar nu-i vorba de o »întăietate« ca aceea, care i-se atribuie lui Petru.

Se vede dar falsitatea afirmației C. Sale, când zice: că »trebuie să se admită... că această întăietate nu-i revine exclusiv lui Petru, ci cel puțin la încă doi din apostolii Domnului, lui Pavel și lui Iacob, pentru că cuvintele respective (căpetenie, verhovnic, corifeu, mai marele apostolilor) sunt date nu numai lui Petru, ci și acestora«. Noi am văzut mai sus, cum și pentru ce se scrie, așa cum se scrie, în cărțile liturgice, de Pavel și de Iacob. Unul e lăudat pentru hărnicia lui, cetalalt pentru întăietatea morții, după ce a primit dela Hristos domnia, dar nu cea cerută de el. Despre acest fel de domnie a vorbit așa de frumos I. P. S. Mitropolit Vasile în discursul ținut la recentele serbări dela Blaj, și îl rog pe C. diacon să cetească acest discurs, pentru o mai deplină edificare.

c) Păr. Popoviciu nu se mulțumește cu aceea, că atribuie aceeași întăietate celor trei apostoli, ci introduce în cauză și pe al 4-lea,

pe s. Iacob, fratele Domnului, căruia Mineiul (23 Oct.) îi dă titlu de urmaș în scaun al Domnului și »a legiferat și așezat legea vieții bisericii lui Hristos«. Să ascultăm deci pe scriitorul sfânt: »Lui Hristos începătorului păstorilor frate ai fost și următor scaunului și între apostoli vestit... Ce înseamnă »următor scaunului«? S. Iacob a fost episcop al Ierusalimului, după împărătierea apostolilor, așadar »următor scaunului« arhieresc al lui Hristos, pentru că Isus în Ierusalim săvârșind Cina cea de taină și pătîmind, aci și-a deprins mai întâi arhieria, începătorul păstorilor fiind. Deci nu-i vorba de vreo întăietate, în înțelesul celei ce a primit Petru, ci numai de arhieria asupra Ierusalimului, ceace ne arată și condacul sărbătorii: »Dumnezeu Cuvântul Tatălui unul născut, celce a venit la noi în zilele cele de apoi, dumnezeescule Iacobe, pe tine întâi te-a arătat păstor și învățător Ierusalimenilor și ispravnic credincios celor duhovnicești...«, iar troparul îl mărește »ca un ucenic al Domnului... mucenic... frate al lui Dumnezeu... ierarh«. Cred, că cu toate »cunoștințele (mele) superficiale« și-am dovedit, cucernice diacone, cum trebuie înțelese cuvintele »urmaș în scaun«.

Acum cealaltă: »Legea vieții lui Hristos ai pus cu duhul de viață făcător, tu legea așezând și vestind«. — Ce găsești aci, C. Ta, mai mult decât atribuim oricărui apostol, pe lângă o prea străvezie aluzie la scrisoarea s. Iacob și mai cu seamă la 1, 25—27; 2, 1—12; — 4, 11—12 și 5, 15—16? Rog pe s. Iacob să se întrepună la Dătătorul și Judecătorul legii: să-mi dea, pentru truda mea de acum, făgăduiala dela Iac. 5, 19—20.

1. Raport: Dr. Schuemmer: „Liceul modern, ideal și realitate“; 2. Raport: Dr. Schuilpenkoetter: „Organizarea unui liceu modern“. C. Liceul de fete. Președintă Domnișoara R. Debordes, directoară în Marsilia: 1. Raport de Debordes: „Liceul clasic și exigențele educației feminine“; 2. Raport de d-ra Dr. M. Kintzinger, Düsseldorf: „Educația sensibilității tinerelor fete“; 3. Raport de d-ra Dr. I. M. Kayer, directoara liceului S. Gertruda din Roosendaal (Holanda): „Libertate și autoritate în educația modernă“; 20 W. Fhroelich, Kreislingen, Elveția: „Metode moderne în învățământul fizic și al chimiei“; 30 Fr. Meloge, prof. la inst. S. Berthuin Malonne (Belgique): „Înfișarea în artă și învățământul desenului în liceu“. Ora 20: Ședință artistică oferită de elevii liceului.

Joi, 3 August, la ora 9: Adunare generală. Raport de Dr. I. de Boer, rectorul liceului de fete catolic din Haga: „Învățământul secundar și apostolatul laic“. 2. Raport: P. A. Boegle S. J. „Aspirații nouă și metode nouă în operele tinerimii“. 3. Raport: P. Kleijntjes S. J. „Schimb de studenți; principii, organizație, realizări“. La ora 14: Adunare generală de închidere sub președinția E. S. P. S. L. Schloppa, internunțiu apostolic la Haga. Vor lua cuvântul: P. Yves de la Briere S. I. profesor la Institutul catolic din Paris, redactor la „Etudes“: „Învățământul catolic și înțelegerea dintre popoare“. 2. P. Dr. Brandsma, rector magnific al Universității catolice de Nimègue: Ce așteaptă universitatea dela învățământul secundar“. 3. Corcoran, președintele congresului: „Inchelerile și propunerile congresului“. 4. E. S. Mgr. L. Schloppa. *Vineri*, 4 August. Excursie în autocar la: Utrecht, Arnhem, Nimègue (vizitarea universității), Haga. *Sâmbătă*, 5 August, Excursie în autocar: Haarlem, Amsterdam, Het Gooi, Utrecht, Haga. — O broșură-program, conținând rezumatul rapoartelor, conferințelor și discursurilor, precum și toate instrucțiunile utile se va trimite tuturor congresiștilor. Cei ce doresc să participe la acest congres, tre-

bule să se anunțe până la 24 Iulie Secretariatului general al Congreselor internaționale ale învățământului catolic: 38, Boulevard du Jardin Botanique, Bruxelles (Belgique), — iar după această dată, aceluiași secretariat, Lyceumplein 33, La Haze (Hollande). Participanții vor plăti 2,50 florini holandezi taxă de participare, iar, dacă vor să participe la dîneul servit de Comitet, și prețul de 1,75 florini. Comitetul central (ss) T. Corcoran, J. Schroeteler, L. Morel, C. van den Broeck și N. Hiers.

I. Ceparu

Pentru unirea bisericilor. De prisos s'o mai spunem că ideea aceasta preocupă serios și intens pe toți cărora li-e drag cu adevărat Mântuitorul și învățăturile lui. Se vorbește de ea și se scrie mult în lumea largă. Se vorbește și se scrie și la noi. Numărul 4 din acest an al revistei „Viața Monahală“ și Sf. Mănăstire Cetățuia Iașilor are și el o scurtă, dar interesantă însemnare în cauză. Lăsând la o parte remarcă neîntemeiată că bisericile despărțite de ortodoxie (?! N. R.) ar vorbi de revenirea lor la ortodoxie (?! N. R.), are și câteva observații foarte la loc.

Așa relevă foarte nimerit prăpastia ce desparte pe ortodocși de anglicani, adăugând: „Cu totul altfel este cu biserica Romei. — Între noi ortodocșii și catolicii romani nu există așa mari impedimente de ordin dogmatic și cele ce sunt se pot topi de puterea dragostei, când vom ști să o aprindem și unii și alții. — Există doară o ură neexplicabilă, o ură de rasă între două popoare mari — am putea zice, — și de alt ordin decât cel dogmatico-canonice.“ După ce mai notează apoi, între altele, că în vremile critice de acum Roma are lipsă de ortodocși, iar ei de Roma puternică și bine organizată, aduce și următoarele rânduri de creștinească înțelegere:

„După noi ar fi bine să intensificăm mai mult rugăciunile pentru unirea bisericilor, așa cum de altfel o fac catolicii, care de un timp încoace fac anumite slujbe, anumite litanii, pen-

tru unire. Ei au și o mănăstire în care călugării se mântuesc cu făgăduința că nu vor înceta toată viața lor de a lupta și de a se ruga pentru unirea bisericilor surori Catolică și ortodoxă. Și știind că prin rugăciune se primesc darurile cele mari dela Dumnezeu, e de nevoie ca și noi să intensificăm aceste rugăciuni pentru unirea credinței și pentru pacea bisericilor lui Dumnezeu. Vor trebui recitate anumite rugăciuni publice, vor trebui invocări ferbînți din amvon și din fața sfântului altar, ca Domnul și Dumnezeul nostru să facă prin bunătatea sa cea iubitoare de oameni, unirea așa cum va voi El, o biserică creștină universală sobornicească și apostolică ortodoxă (? N. R.) a toată lumea. Căci dacă e vorba de pace, apoi mai întâi trebuie să ne împăcăm cu cel mai de aproape, cu fratele sau cu vecinul, și numai după aceasta vom fi nevoiți să căutăm modalitatea de a ne împăca și cu cel mai dedeaparte“.

Din partea noastră adaugem atâta: de s'ar trece cât mai curând pe acest teren, și în acest chip, dela vorbe la fapte. Și nu se poate ca Dumnezeu să nu binecuvinteze rugile fierbinți ale slugilor sale. Dorim s'auzim că în rândurile ortodoxiei române Mănăstirea Cetățuia premerge cu pilda.

Cuvânt demn. De sărbătoarea Rusaliilor din acest an, episcopatul catolic german a dat o nouă epistolă pastorală colectivă, în urma conferinței episcopale, ținută la Fulda. Cuvântul ierarhiei catolice germane e precis și categoric: stăruie pe lângă imperativul paulin: toate trebuie să înție întru Hristos: Viața individuală și cea socială; la fel: Statul are și el drepturi acordate de Cel de sus, pe cari biserica le-a respectat în toată vremea. Într-o cât n'au trecut peste marginile ce le sunt fixate de dreptul divin și n'au degenerat în abuz de forță.

Acesta nici când nu va avea consentimentul bisericii. Motivul? „Orice abuz de autoritate n'are alt rezultat decât acela de a

d) Despre s. Silvestru Mineiul (2 Ian.) ne spune, că s'a îmbogățit cu scaunul căpeteniei apostolilor și a împodobit, întărit și mărit Biserica cu dogme dumnezeiești. În acestea am văzut și văd și acum credința Bisericii orientale, că s. Silvestru e urmașul s. Petru, cu drept de a împodobi, întări și mări Biserica cu dogme dumnezeiești. C. diacon ne citează din Mineiu, că și alți ss. Părinți sunt numiți »piatra credinței«, »întărirea bisericii«, »stâlpul cel neclătit al bisericii« și a. voind să dovedească prin aceasta, că dându-se și altor ss. Părinți aceste laude, nu putem trage concluzii în favorul s. Petru și al urmașilor săi. Toate aceste laude arată numai, că Biserica a primit propovăduirea și scrierile ss. Părinți amintiți de C. Sa, cu mare bucurie și însuflețire și pentru aceasta li numește stâlpi și întărire. Tot aceasta o intenționăm și când li numim »mari dascăli ai lumii și ierarhi«. Nici unuia nu i-se atribuie, ce se atribuie s. Petru, s. Silvestru și urmașilor lor. Despre s. Atanasie d. p. Mineiul (18 Ian.) ne spune că »turma ta de păgânătatea lui (Arie) o ai mântuit«, vizând turma din Alexandria primejduită de erezia lui Arie, și continuă: »pătimind tare pentru credință, Atanasie, ca un păstor adevărat, ca un temelie neclătit al bisericii lui Hristos, preaslăvit«: — Cine ar putea afirma, afară de păre Popoviciu, că cuvintele acestea spun aceeași, ce spun cele despre s. Petru și s. Silvestru?

e) Îndrăzneț e C. Sa când anunță în mod categoric: »Țin să amintesc în treacăt și aceea, că cântările noastre liturgice interpretează toate textele biblice, pe cari își bazează catolicii pri-

matul lui Petru în sens contrar acestui primat«. (Sublinierea e a noastră). Și drept dovadă citează dela 29 Iunie: »Pe piatra teologiei tale a întărit Stăpânul Hristos biserica neclătită«. — Ce se înțelege prin asta? Care e teologia lui Petru? Că »Isus e Hristos Fiul lui Dumnezeu celui viu«. Ce ne spune deci stihira citată? Că Biserica lui Hristos are la bază dogma despre divinitatea lui Isus. Asta e teologia lui Petru. Și atât. Dela aceasta însă și până la a afirma, că Biserica orientală interpretează, în cărțile sale liturgice, toate textele, pe cari se întemeiază Primatul s. Petru, în sens contrar acestui Primat, e o distanță ca între cer și pământ.

Să vedem. Primatul s. Petru se întemeiază mai cu seamă pe Ioan 1, 43, Mat. 16, 13—19 și Ioan 21, 15—17. În aceste e vorba de schimbarea numelui lui Simon în Chifa (Petru), de promiterea, că pe Chifa (Petru) își va zidi Biserica (să se cetească și Mat. 7, 24—27) și li va da cheile împărăției cerului, pentru că mai târziu să-i dea puterea, punându-l păstor peste oile sale și mielușii săi (să se cetească și Ioan 10, 11—16). Ce spun cântările bisericii orientale despre acestea toate? Și din cât am citat până acum am putut vedea, că le interpretează strict în sens catolic. Dar să adunăm vreo câteva: »Celce este mai înainte de veți, mai înainte pe tine cunoscându-te te-a rânduit, preafericite, ca pe un mai mare al Bisericii și întâi pe scaun șezător«. — »Nu trupul și sângele Petre, ci Tatăl și-au suflat în Dumnezeu a numi pe Hristos Fiul Părintelui Dumnezeului celui viu. Pentru aceasta și fericit pe tine însuși mai înainte te-au mărturisit și după mutarea numelui te-au

chemat Petru, ca pe o piatră tare și temelie bisericii«. Apoi: »Piatra credinței«, »verhovnic«, »decât apostolii mai întâi pe scaun șezător«, »mai mare al înțelepților apostoli, mai mare și mai întâi decât apostolii, căpetenia apostolilor«, »celce ce pe corifeul tău Petru ai zidit biserica și i-ai dat lui cheile împărăției cerurilor«, »mai mare păstor al oilor«, »purător de cheile darului«, »mai mare al Bisericii și mai întâi pe scaun șezător«, »mai mare păstor oilor celor cuvântătoare« și »descuetoare porților cerești« și a. cari toate arată credința Bisericii orientale în Primatul s. Petru. Cetească oricine, ce spune Mineiul în 16 Ianuarie, 29 și 30 Iunie, precum și svetilna a 11 a Invierii, și rugăciunile de deslegare la morți, și va vedea, că nu e nici un text, care să verifice îndrăzneța afirmație a cucernicului diacon sibian.

E adevărat, că acestea sunt laude, nu dogme, dar oricine înțelege, că Biserica niciodată nu ar fi îngăduit să se introducă în cărțile liturgice laude, cari să fie în contradicție cu dogmele, pentru că »cultul bisericii răsăritene este însăși dogmatica acestei biserici în forme concrete«, cum se exprimă așa de frumos Cucernicul diacon Popoviciu, profesor la Academia teologică din Sibiu. Nu cumva acum li pare rău?

Cătu-i pentru provocarea la Procanonul atribuit lui Petru Maior, cred că C. Sa nu a voit să i-o iau în serios.

Cetiți și răspândiți „UNIREA“

provoca slăbirea autorității ducând apoi la ruina ei. Pentru că orice nedreptate, fie ea săvârșită printr'un zel exagerat, fie prin tolerarea anumitor excese de putere la subordonați, se răsbună atât aspra cârmuirii, cât și asupra prosperității naționale. Păcat de care episcopii catolici nu se vor face vinovați nici odată.

De aceea, lăudând ceea ce merită laudă în străduințele guvernării actuale, pretind că aceasta guvernare să nu lasă din ogașa creștinismului, ci dimpotrivă: să clădiască numai pe temelile puse de Hristos. Cătu-i pentru biserică, al cărei slujitori sunt semnatarii epistolei pastorale, dâșii revendică cu toată tăria pe seama ei perfectă libertate nu numai în ce privește clădirile bisericesti și cultul, ci în întreg complexul ei de activitate pentru formarea conștiințelor și educația lor. Mai ales în școală, care trebuie să fie confesională, și ganirarea de asociații de tot felul, pentru ambele sexe. Totodată aduc la cunoștință celor dela putere că biserică nu va renunța în nici un caz la presa catolică, la care ține ca la ochii din cap.

Rămâne să se vadă întru cât cabinetul Hitler va crede că se poate trece cu forța brutală peste liniile limpede trasate de ierarhia catolică. Una-i sigur: cu reprezentanții bisericei romane nu se va putea târgui pe chestii de credință și morală, Chiar de-ar fi să se ajungă la un alt Kulturkampf, mai dâr și mai viforos ca cel al lui Bismarck.

Bucurii sufletești de Nașterea sf. Ion Botezătorul. Prilejul binevenit, cu două zile de sărbătoare una după alta (24 și 25 Iunie c.), Reuniunea de misiuni din arhidieceză l'a folosit cât se poate mai fericit. *Misiunile populare* aranjate din acest prilej înseamnă un seceriș extrem de bogat în lanurile sufletului.

În tânăra parohie de neoconvertiți, *Arpașul de jos*, cuvântul mângăierii și al luminii evanghelice l-a dus pâr. *Dr. Vasile Aftenie*, prof. de teologie. La ascultarea celor peste 100 de mărturisiri l-a dat ajutor și pâr. *V. Vasu* din Arpașul de sus. Strana a provăzut-o, în tot timpul, clericul *Gavril Filip*. — La *Bobohalma*, a făcut același lucru pâr. *Dr. Nicolae Lupu*, prof. de teologie, cu roade îmbelșugate. La fel de mângăiat a rămas și pâr. *Dr. Septimiu Todoran*, prof. de religie, de ascultarea ce a constatat că dau cuvântului divin credincioșii din *Scoretu*, unde s'au apropiat de sfintele taine mai bine de 200 de inși. — Tot, relativ, smerite ca număr de suflete, dar vii și bogate în credință s'au dovedit parohiile *Mura Mare*, terenul de apostolie al pâr. *Elie Magda* din Alba-Iulia, și *Suatu*, unde s'au ostenit cu predicarea pâr. *Dr. Gavril Pop* și pâr. *Dr. Ioan Suciu*, profesori de religie din Blaj. *Frunzenii* și *Țicmandru* n'au rămas nici ele cu nimic îndărăptul celorlalte parohii pomenite, în ce le privește dorul mântuirii și dragostea de cuvântul lui Dumnezeu și tainele bisericii, de cari s'au apropiat în număr impozant. Pâr. *Dr. Liviu Chinezu*, prof. de religie la Blaj, misionarul *Frunzenilor*, și pâr. *George Simu-junior* din *Dumbrăveni*, misionarul dela *Țicmandru*, au avut puternice motive să se bucure din suflet de cele văzute și experiate în cele două parohii temeinic primenite duhovnicește.

Indemnul care se desprinde, luminos și încurajator din toate acestea, este unul singur: cu Dumnezeu înainte pe acest drum! Și e sigur că se va și purcede tot mai cu elan și mai cu drag în această direcție.

Știri mărunte

Personale. Preaven. Ordinariat arhiepiscopesc a făcut mai nou următoarele schimbări în cler: pâr. *Ioan Bacilă* din Șeica Mică a fost numit paroh la Feisa, iar pâr. *Simion Deac* din Găbud a fost numit paroh la Căpâlna de jos.

Oaspe distins. Săptămâna trecută Blajul a avut un oaspe distins: pe pâr. asumpționist *V. Laurent*, bizantinolog de seamă și redactor al revistei *Échos d. Orient*. În calea sa de studii eminentul savant din Kadiköy (Stambulul Turciei) s'a oprit și în Blajul nostru, unde ordinul călugăresc din care face Cuvioșia Sa parte știm că are o promițătoare așezare monahală din ramura răsăriteană a tagmei.

Intâiul licențiat al Academiei noastre teologice. Cel dintâiu care s'a învrednicit de binefacerile dreptului Academiei noastre de a conferi titlul de licențiat este pâr. *Ștefan Botha*. Sf. Sa face parte din clerul eparhiei clujene, și păstorește în Lemniu, făcând totodată și slujba de admin. protopopesc. — Felicitările noastre!

Surdomuți în audiență la Sf. Părinte. Un grup numeros de elevi și eleve din institutele de surdomuți din Roma s'a prezentat zilele trecute la Sf. Părinte, sub conducerea institutorilor lor. Vicarul lui Hristos i-a primit cu deosebită afecțiune și s'a întreținut cu ei vreme mai îndelungată. Cu ochii la gura Părintelui ce le spunea cuvinte de mângăiere, acești năpăstuiți ai sorții au plecat în inimi cu convingerea că pe lângă toată nefericirea lor, ceriul le-a făcut un dar pe care pușini dintre ceialalți muritori îl au: lor le grăiește mai intim Dumnezeu ca altora, și dâșii se pot întreține cu El, prin rugăciuni mentale și fepte bune, mai familiar, mai puțin distrași și mai cu rod ca atâția nefericiți ce urechi au și nu aud, gură au și nu grăiesc măririle Domnului.

Locale. Măine, duminică a patra după Rusalii, va predica în catedrală pâr. *Dr. Ioan Coltor*, canonic mitropolitan, iar duminică viitoare pâr. *Ioan Pop-Câmpeanu*, prof. la liceul de băieți.

— De praznicul SS. Apostoli Petru și Pavel a făcut și Academia Teologică încheierea solemnă a anului școlastic. Tedeumul l'a slujit în catedrală, după sf. liturghie, pâr. canonic *Dr. Augustin Tatau*, în sobor de preoți profesori dela Academia.

— Tot atunci, după masă, s'a făcut încheierea cursurilor și la Școala de Arte și Meserii din loc. La actul acesta, desfășurat în cadre de sărbătoare, a luat parte și Rvs. *Iacob Popa*, prepozit capitular, în calitate de reprezentant al pâr. Mitropolit. Expoziția de desene a școalei a fost o prea plăcută surpriză pentru toți vizitatorii din ziua aceea și din cele următoare.

— Ieri, vineri, s'a început oralul pentru *bacalaureat*. Au fost admiși cu totul 87 elevi noi și 7 vechi, din 91 noi și 10 vechi, câți s'au prezentat la examenul în scris. Din comisia de *bacalaureat* fac parte: d. *Dr. Alex. Borza*, prof. univ. Cluj, la naturale (dsa e totodată președintele comisiei); apoi: d. *Alex. Lupeanu*, dir. de liceu, Blaj, la l. română; dna *E. Hopârteanu*, prof. Blaj, la istorie; d. *Ștefan Manciu*, prof. Blaj, la geografie și drept; d. *Ion Purcariu*, prof. Râmnicu-Vâlcea, la filosofie; d. *Nic. Negruțiu*, dir. de liceu, Dumbrăveni, la matematici și d. *Petre Chanier*, prof. A. ba-Iulia, la franceză.

De pe scaun vlădicesc în chilluță de mănăstire. Și încă în legăturile cinului de extrem de riguroasă observanță al camaldulensilor. Pasul acesta l'a făcut, după 18 ani de vlădicie, Mgr. *Antoniu Lippolis* din Ugento, Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

în 19 Iunie c. În această zi Înaltul Ierarh a îmbrăcat haina albă și săracă a fiilor sf. Romuald din chinovia Camaldoli (Arezzo). Aci, în sfântă și mistică singurătate, la 1111 metri asupra mării, s'a juruit să-și petreacă, în intimitate cu ceriul, restul zilelor sale marelui Păstor a cărui viață trecută cunoscuții n'o pot caracteriza altfel, decât cu cuvintele Scripturii: »Transiit banefaciendo«. — Despărțirea mulțimei de dâșul a fost ceva sfâșietor: plângeau cu toții, ca după mort, cum scrie semioficiosul Vaticanului.

Convertiri cu răsunet. N. C. W. C. News Service aduce, din Kalipongul Indiei, știrea că acolo au trecut la catolicism pastorul scoțian *Sittling-senior*. L'a costat mult această hotărâre, căci și-a pierdut toate subvențiile avute până aci. A fost însă destul de tare s'aducă și această jertfă de dragul adevărului cunoscut și recunoscut. Pe aceeaș cale îi premersese cu pilda fiul propriu, *Sittling-junior*, fost pastor scoțian și el, într'o localitate cu tatăl său. Gestul acesta n'a rămas fără urme: sunt deja cu sutele ceice bătătoresc același drum. Și numărul lor crește mereu.

Telefonul „Unirii“

M. Lugoș. Mulțumim pentru cele trimise. Sunt actuale oricând. Le facem loc cu plăcere, îndată ce dispunem de spațiu.

D. București. În temeiul vechei preținii și în interesul țării, care nu-și mai poate stăpâni nerăbdarea, Vă rugăm să ne dați, cu maximă urgență, o scurtă informațiune. Și anume: ce-i cu »corul Patriarhiei« din București? Pe unde se găsește? Pe unde a ajuns în marea expediție artistică din Ardeal? În presara de Sânt-Petru trebuia să fie la noi, la Blaj. Au sosit din vreme anunțuri la toate autoritățile și s'au făcut toate pregătirile: s'au tăiat pușii, s'au făcut plăcintele și buchetele de flori. Am așteptat, cu sinceră bucurie și nerăbdare, la toate trenurile. N-a venit nimănă. Ne-am speriat. Am dat telegrame în toate părțile. Nu se știe nimic nici la Alba-Iulia, unde în același chip fripturile au rămas nemăncate. Lămuriti-ne, Vă rugăm: ce s'a întâmplat? Și noi ce să facem cu pușii și cu plăcintele?

P. Reghin. Vă vestim de pe acum bucuria ce va aduce numărul proximal »Unirii«: chemarea la marele pelerinaj în Cetatea eternă! Este studiat și pus la punct în toate amănuntele. Nu le tradăm înainte. Atâta însă e cert: va fi cel mai mare și cel mai reușit din câte am avut până acum! Condițiunile de călătorie, programul, conducerea și costul: toate sunt atât de reușite, încât vor fi primite, fără îndoială, cu entuziasm de către mulțimea acelor cari l-au așteptat cu nerăbdare. Atâta Vă putem spune: plecarea este în 27 Septembrie. (Termen mai bun nu se putea găsi. Profesorii cari doresc să participe, pot obține concediu. Este vorba doar de o mare manifestație românească la Roma). Cu 7, zi șapte mii Lei, vom face o călătorie ca în povești, 11 zile întregi! Iar dacă îți dă mâna și mai poți jertfi și alte 4.000, vei avea 17 zile de încântare, cutreerând Italia, cu toate strălucirile ei dela Venezia-Milano până la poala Vezu-vului! — La treabă deci cu toții: adunați gologani și vestiți tuturor marea bucurie!

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiată.

Rechizite și șcaune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

